Z wokandy: Radni pełniący dodatkowe funkcje powinni otrzymywać uwzględniające ten fakt diety

Kategoria: Aktualności
Opublikowano: czwartek, 29, październik 2026 10:33
Piotr Majoch
Odsłony: 509

WSA: Uchwała w sprawie wymiaru diet powiatowych radnych musi uwzględniać zakres pełnionych przez nich obowiązków i potencjalne ograniczenia wykonywania pracy zarobkowej.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Olsztynie stwierdził nieważność uchwały rady powiatu zmieniającej zasady i wysokość wypłacanych diet, a także zwrotu kosztów podróży służbowych radnym. Zwrócił przy tym uwagę na konieczność odpowiedniego uwzględnienia formy i zakresu czynności pełnionych przez radnych, aby ustanowione diety miały charakter sprawiedliwy i niedyskryminujący.

Zróżnicowanie wymiaru diety nie może dyskryminować radnych mocniej obciążonych pracą

Sprawa trafiła na sądową wokandę po tym, jak skargę na uchwałę zmieniającą wniósł wojewoda zarzucający jej naruszenie prawa. Powołał się przy tym na art. 21 ust. 4 ustawy o samorządzie powiatowym (u.s.p.), zgodnie z którym obowiązkiem rady powiatu przy ustalaniu wysokości diet radnych jest uwzględnienie pełnionych przez nich funkcji. Zdaniem wojewody uwzględnienie tego wymogu było w analizowanej uchwale wyłącznie pozorne, o czym świadczyła zaledwie minimalna różnica między wysokością diet radnych "niefunkcyjnych" a radnych należących do zarządu powiatu. Organ nadzoru zwrócił także uwagę na brak realnego powiązania konieczności rekompensowania utraconego zarobku z wymaganą aktywnością, co prowadziło do faktycznego dyskryminowania niektórych radnych. Analizując upoważniające do podjęcia zaskarżonej uchwały przepisy art. 21 ust. 4 i 5 u.s.p., uznał, że organ stanowiący nie może doprowadzić do sytuacji, w której radni będą wypełniać swój mandat wyłącznie społecznie. W omawianej uchwale postanowiono natomiast, że wymiar diet będzie ulegał obniżeniu w następstwie nieusprawiedliwionych nieobecności na sesjach rady powiatu - o 20% za nieobecność przewodniczącego rady lub zarządu powiatu na sesji lub posiedzeniu organu oraz nieobecność innego radnego na posiedzeniu stałej komisji. Zdaniem wojewody taki sposób ustanowienia obniżek nie uwzględnił dużego nakładu pracy wykonywanej przez nieetatowych członków zarządu powiatu biorących udział nie tylko w sesjach rady i posiedzeniach komisji, lecz również w posiedzeniach zarządu powiatu. Takie nagromadzenie obowiązków związanych z wykonywaniem mandatu prowadziło w ocenie skarżącego do większego ograniczenia możliwości wykonywania innych czynności zarobkowych aniżeli w przypadku pozostałych radnych. Organ nadzoru podniósł również, że konieczność uczestniczenia w wielu posiedzeniach może utrudniać branie udziału w innych - co w konsekwencji doprowadzi do obniżenia diety. Mając to na uwadze, potraktował opartą na takich założeniach uchwałę jako wysoce dyskryminującą.

Wiele zadań utrudnia wykonywanie pracy zarobkowej. Rada powiatu musi o tym pamiętać.

Skarga wojewody została uwzględniona przez sąd administracyjny, który zwrócił uwagę na rzeczywiste znaczenie art. 21 ust. 4 u.s.p. z perspektywy poszczególnych członków rady powiatu. Jak wskazał, dieta radnego ma charakter kompensacyjny i ma stanowić wyrównanie zmniejszonego zarobku w związku z wykonywaniem mandatu i ponoszeniem związanych z tym wydatków. Zasada ta wynika nie tylko z ustawy krajowej, lecz również z art. 7 Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego, w świetle którego status przedstawicieli wybieranych do władz lokalnych powinien zapewnić swobodę wykonywania przez nich mandatów. Tym samym, jak zauważył Sąd, organ stanowiący musi mieć na uwadze zakres wszystkich zadań stawianych przed radnymi, a także zróżnicować wysokość diet w oparciu o pełnione przez nich funkcje. Wśród nich wymienione zostały m.in. funkcja przewodniczącego rady, członka lub przewodniczącego komisji stałej czy członka zarządu. Dla radnych wykonujących tego rodzaju obowiązki należy przewidzieć stawki wyższe niż dla niepełniących takich funkcji. Co więcej, jak podaje doktryna, różnica musi być adekwatna do ponoszonych kosztów, a nie tylko symboliczna, jak w

Phoca PDF

opisywanym przypadku.

Sąd powołał się dodatkowo na orzeczenie Naczelnego Sądu Administracyjnego z 7 stycznia 2026 r. (sygn. III OSK 1603/25), w którym podkreślone zostało znaczenie sprawiedliwych zasad wymiaru diety także w przypadku, gdy radni wykonujący swoje obowiązki nie tracą żadnego dochodu ani możliwości zarobkowania. W takiej sytuacji dieta uwzględniająca stopień i zakres aktywności związanej z wykonywaniem mandatu pełni funkcję motywującą.

Przedstawione argumenty skłoniły WSA do stwierdzenia nieważności zaskarżonej uchwały. Taki wynik sprawy zwraca uwagę na konieczność uwzględnienia różnych funkcji, jakie pełnią diety powiatowych radnych. Choć nie stanowią wynagrodzenia w potocznym rozumieniu tego słowa, to jako odpowiedź na zakres wykonywanych obowiązków mają sprawić, by zaangażowanie w sprawy jednostki samorządu terytorialnego zawsze znajdowało odzwierciedlenie w tym, jak praca tego rodzaju jest doceniana.

Wyrok WSA w Olsztynie z 13 października 2026 r. (sygn. II SA/Ol 300/26) - orzeczenie nieprawomocne

Źródło: CBOSA

Phoca PDF